

СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ЯК ПІДГРУНТЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Дем'яненко К.О.,

*студентка кафедри обліку, оподаткування, публічного управління та адміністрування,
Криворізький національний університет, м. Кривий Ріг, Україна,
e-mail: kdemyanenko10@gmail.com ,*

Семеняка Т.В.,

*асистент кафедри обліку, оподаткування, публічного управління та адміністрування,
Криворізький національний університет, м. Кривий Ріг, Україна,
e-mail: semenyaka@knu.edu.ua,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8318-4578>*

У сучасних умовах внаслідок розгортання цілої низки подій, пов'язаних із процесами соціалізації, відбувається трансформація фінансово-економічної безпеки підприємства в соціально-економічну. Така трансформація, на думку науковців, насамперед, зумовлена посиленням впливу людського чинника у зовнішньому та внутрішньому середовищі підприємства. Проявом такого впливу в зовнішньому середовищі підприємства є формування його соціальної відповідальності, а у внутрішньому – утворення соціального партнерства. Проте таке утворення супроводжується численними загрозами, які виникають або внаслідок конфлікту інтересів учасників такого процесу, або через свідомі чи напівсвідомі деструктивні їх дії тощо [3, с. 59].

Так, за результатами досліджень, проведених в [1] у рамках гармонізаційного підходу, фінансово-економічну безпеку підприємства витлумачено як міру гармонізації в часі та просторі економічних інтересів підприємства з інтересами пов'язаних із ним суб'єктів зовнішнього середовища, що діють поза межами підприємства. При цьому, автором визначено неможливість цілком захистити діяльність підприємства від негативного впливу зовнішнього середовища та визнано позитивний вплив зовнішнього середовища на діяльність підприємства.

Оскільки, підприємство можна розглядати і як первинну ланку економіки, і як певну сукупність засобів виробництва, їх комплекс, і як певний колектив, який під керівництвом менеджерів здійснює випуск товарів або надає послуги, чи як об'єкт сталого розвитку тощо, тому слід виокремлювати поняття «підприємство» в галузі знань управління від галузі права чи економіки.

Слід зазначити, що в науковій літературі більшість економістів схильні до думки, що підприємство – це соціально-економічний інститут, тобто сукупність людей і груп, об'єднаних для досягнення будь-якої цілі, вирішення завдань на основі певних правил і процедур, розподілу праці та обов'язків. При цьому, це така сукупність дій, що ведуть до формування та удосконалення взаємозв'язків (внутрішніх та зовнішніх) як єдиного цілого.

Відповідно, на систему управління підприємством впливають, в першу чергу:

- організаційна форма господарюючого суб'єкта;
- приналежність підприємства до галузі;

- економічні та соціальні функції підприємства в економічній системі;
- вплив людського чинника у зовнішньому та внутрішньому середовищі підприємства.

У науковій літературі [2] утверджується розуміння корпоративної соціальної відповідальності як моделі стратегічної діяльності приватного бізнесу, що типологічно відноситься до різних форм реалізації різних програм, зокрема через різні форми тимчасових об'єднань підприємств та організацій. Принципи корпоративної соціальної відповідальності лежать в основі цивілізованої взаємодії бізнесу, суспільства і держави в сучасному світі. Корпоративна соціальна відповідальність – це також добровільне прийняття підприємствами додаткових (не передбачених законодавчо) соціальних, етичних, природоохоронних, інвестиційних та інших зобов'язань в областях, традиційно віднесених до відання державних органів. В рамках теоретичних концепцій на сьогоднішній день одні автори вважають, що відповідальність сприяє розвитку і процвітання бізнесу, інші – відносять її до вимушених витрат.

Розглядаючи підходи до корпоративної соціальної відповідальності, науковці відзначають наявність двох протилежних позицій у поглядах на цілі бізнесу [4], а саме:

1. Верховенство прибутків або зростання цінності компанії для акціонерів, при якому завдання підвищення суспільного добробуту в цілому повинно вирішуватися, перш за все, силами державних, некомерційних і релігійних інститутів (вузьке трактування).

2. Невід'ємний обов'язок бізнесу перед суспільством виражений в різних соціальних і громадянських зобов'язаннях, спрямованих на зростання загального добробуту в інтересах широкого кола сторін (широке трактування).

Корпоративна соціальна відповідальність являє собою комплекс цінностей, заходів і процесів, що відображають добровільне зобов'язання підприємств щодо реалізації соціальних ініціатив (як у внутрішньому, так і в зовнішньому середовищі), результати яких сприятимуть підвищенню конкурентоспроможності організації у довгостроковій перспективі, забезпеченню фінансово-економічної та соціально-економічної безпеки, зміцненню її ділової репутації, вирішенню завдань сталого розвитку організації.

Список використаних джерел:

1. Безбожний В. Л. Вибір способу забезпечення соціально-економічної безпеки великих промислових підприємств: [Електронний ресурс] / В. Л. Безбожний // Економічна безпека промислових підприємств України. – 2009. – 197 с. – Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe
2. Лившин А. Я. Развитие механизмов корпоративной социальной ответственности (КСО) как формы межсекторного взаимодействия и социального партнерства в модернизации системы профессионального образования: [Електронний ресурс] / А. Я. Лившин // Государственно-частное партнерство в образовании: [сборник]. – 2009. – 242 с. – С.121 – 147. – Режим доступу: http://window.edu.ru/catalog/pdf2txt/217/66217/37866?p_page=1
3. Ляшенко О. М. Концептуалізація управління економічною безпекою підприємства: монографія. [Електронний ресурс] / О. М. Ляшенко // Актуальні проблеми автоматизації та управління. – 2015. – 348 с. – Режим доступу:

https://www.researchgate.net/publication/322958991_Upravlinna_sistemou_ekonomicnoi_bezpeki_pidpriemstva_-_kluc_do_efektivnoi_dialnosti

4. Супрун Н. А. Корпоративна соціальна відповідальність як чинник соціального залучення (в контексті цілей стратегії «Europe-2020») [Електронний ресурс] / Н. А. Супрун // Український соціум. – 2013. – № 2. – С. 163 – 176. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Usoc_2013_2_14.